



Državni izpitni center



M 1 7 2 5 0 1 5 3 M

JESENSKI IZPITNI ROK
ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 28. avgust 2017
2017. augusztus 28., hétfő

SPLOŠNA MATURA

Madž. moder. različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	2	P O V I ♦R J E A Z V ♦P O V O D J E D N I C A	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ B	
	1	♦ A	
Skupaj	2		

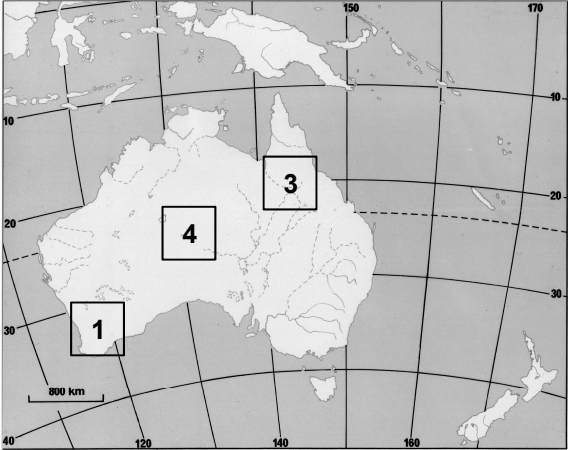
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	slika 7, ena od: ♦ naravno ♦ uglobljeno / vglobljeno ♦ erozijsko ♦ ledeniško ♦ krniško	
	1	slika 8, ena od: ♦ umetno ♦ akumulacijsko ♦ zaježitveno ♦ rečno	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	ena od: ♦ Reke, ki napajajo jezera, izkoriščajo za namakanje, zato vodna gladina jezera upada / se prostornina jezera manjša / se obseg jezera manjša / v jezera priteka manj vode. ♦ Zaradi namakalnih sistemov velik del vode izhlapi in ne priteče v jezera. ♦ Zaradi povečevanja odvzema vode v porečjih pritokov se količina voda v jezerih zmanjšuje. ♦ Podnebne spremembe / manjša količina padavin vpliva na manjšanje obsega jezer. ♦ Intenzivno kmetijstvo v okolici jezer povzroča kopičenje soli / pesticidov / kemizacijo vode v jezeru ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: ♦ Velika količina vode v kraškem podzemlju ne more odtehati, temveč se izlije po površju. ♦ Razpoke v apnenčastem (kraškem) površju omogočajo dvig vode iz notranjosti. ♦ Večja količina padavin zapolni kraško podzemlje in voda se skozi razpoke v apnencu (požiralnike, ponore, estavele) izlije po površju. ♦ Podzemno doteka več padavinske vode, kot so jo kraška tla sposobna sprejeti, in se izlije po površju. ♦ Dotok vode je večji od odtoka skozi kraške požiralnike (ponore), zato se voda izlije po površju. ♦ Zaradi omejene prepustnosti podzemeljskih kanalov v apnencu voda zastaja na površju.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ A	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	2	♦ 	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	opis, ena od: ♦ odprtost celine v smeri sever–jug ♦ ni reliefnih ovir ♦ ni gorovja v smeri vzhod–zahod ♦ v celotnem osrednjem delu je nižina	
	1	naravna nesreča, ena od: ♦ tornado ♦ suša / suše	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ pod 250 mm	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
	1	ena od: ♦ Gorovje na jugu preprečuje vlažnim zračnim gmotam dostop v celinsko notranjost. ♦ Na privetnih pobočjih gorovja (Himalaje) se zrak zaradi dvigovanja (in posledičnih padavin) osuši. ♦ Na severni strani gorovja (Himalaje) se zrak spušča, zato se suši. ♦ Zaradi padavin na privetni strani vlažnost pade. ♦ Tibet je obdan z gorovji, zato do njega ne prodre vlažen zrak. ♦ Zračne gmote s severa so suhe ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ Poplave zaradi (poletnega) monsuna / deževja ogrožajo pridelke. ♦ Monsunsko deževje napolni reke, ki s povečano erozijsko močjo rušijo nasipe in uničujejo pridelek. ♦ Močni vetrovi potiskajo morsko vodo proti nižavju, ki s poplavami uničuje pridelek. ♦ Zakasnitev monsunskega deževja lahko povzroči propadanje rastlin (zaradi pomanjkanja vode). ♦ Suhi vetrovi s kopnega (zimski monsun) vplivajo na nižjo količino padavin, rastline se sušijo.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	2	A, ena od: ♦ islam ♦ muslimanska (vera)	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.
		B, ena od: ♦ budizem ♦ budistična (vera)	
		C, ena od: ♦ hinduizem ♦ hindujska (vera)	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	dve od: ♦ nižji naravni prirastek Američanov evropskega porekla / belega prebivalstva ♦ manjše doseljevanje prebivalstva iz Evrope ♦ višji naravni prirastek španskih Američanov / Latinoameričanov ♦ večje doseljevanje prebivalcev Latinske Amerike ♦ večje doseljevanje prebivalcev Azije ♦ višji naravni prirastek azijskih Američanov / priseljencev iz Azije ♦ višji naravni prirastek Afroameričanov	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	2	♦ geto ena od: ♦ predmestje ♦ območje suburbanizacije ... ♦ slum	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ Afrika	
	1	ena od: ♦ Zaradi izboljšanja zdravstvenih razmer je umrljivost majhna, rodnost pa še vedno visoka, zato je naravni prirastek visok / demografska eksplozija. ♦ Zaradi nenačrtovanja družine / podeželskega načina življenja / nizkega osebnega standarda je rodnost še vedno visoka. ♦ Ker je izobraženost žensk / zaposlenost žensk nizka, je rodnost visoka. ♦ Tradicija velikih družin ima še veliko vlogo, kar vpliva na rodnost. ♦ Veliko število otrok pomeni številčnejšo delovno silo / skrb otrok za ostarele starše ...	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: ♦ Zaradi slabe prometne povezanosti so kmetije opremljene z radijskimi oddajniki / računalniki. ♦ Zaradi otežene zdravstvene oskrbe so razvili službo »letečih zdravnikov«. ♦ Zaradi velike oddaljenosti javne infrastrukture (kanalizacija, vodovod, električno omrežje ...) si kmetije zgradijo lastno infrastrukturo (vodnjaki, agregati ...). ♦ Zaradi velike oddaljenosti samotnih kmetij / farm od oskrbovalnih središč imajo farmarji manjša letala / pristajalne steze ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	rastline, ena od: ♦ propadanje rastlin ♦ odpadanje iglic / listov ♦ odmiranje krošenj ♦ neenakomerna velikost / oblika vej ♦ ožja / šibkejša debla ♦ zožanje / umiranje zgornjih vej ♦ poškodbe korenin ♦ zmanjšana stopnja rasti ...	
	1	prsti, ena od: ♦ zakisanje (prsti) ♦ spremenjen (nižji) pH (prsti) ♦ izpiranje hranil ♦ zmanjšana rodovitnost / kmetijska primernost (prsti) ♦ večja vsebnost kovin ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ tundrsko rastlinstvo / tundra	
	1	♦ B	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	A, ena od: ♦ stepsko rastlinstvo ♦ stepa ♦ travniško rastlinstvo	
	1	B, ena od: ♦ iglasti gozd ♦ borealni gozd ♦ tajga	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	tip prsti, ena od: ♦ rdeče mediteranske prsti ♦ rdeče in rjave mediteranske prsti ♦ terra rossa ♦ jerovica ♦ jerina	
	1	opis, ena od: ♦ kopičenje aluminijevih oksidov / aluminija ♦ kopičenje železovih oksidov / železa ♦ manjše izpiranje železa (Fe) / aluminija (Al)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	2	ena od: ♦ Zaradi kmetijsko primernih prsti / rodovitnih prsti / černozjoma / črnih prsti so območje izkoristili za kmetijstvo. ♦ Ker je območje ravninsko / nižinsko, so ga izkoristili za poljedelstvo / za poselitev. ♦ Ker je območje nižavje / ravninsko, je gradnja prometne infrastrukture enostavnejša / cenejša.	Za smiselno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ žičnice	
	1	♦ hoteli	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	dve od: ♦ razvita infrastruktura (turistična, prometna) ♦ smučišča / smučarska središča ♦ športne prireditve / tekmovanja ♦ gospodarska razvitost države ♦ oglaševanje / prepoznavnost ♦ vlaganje kapitala ♦ tradicija pohodništva / planinstva	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ slika 5	
	1	ena od: ♦ prepoved vožnje tovornjakov (ponoči, ob koncu tedna, med prazniki) ♦ prepoved vožnje težjih tovornjakov (nad 28 ton) ♦ uvedba taks / visoke cestnine za tovornjake ♦ preusmeritev na železnico / avtovlaki	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	ena od: ♦ nuklearna elektrarna / nuklearne elektrarne ♦ nuklearka / nuklearke ♦ jedrska elektrarna / jedrske elektrarne ♦ JE	
	1	ena od: ♦ visoka gospodarska razvitost ♦ velika poraba električne energije ♦ želja po energetske neodvisnosti ♦ pomanjkanje domačih energijskih virov / nafte / premoga ♦ omejene možnosti za izkoriščanje hidroenergije / izkoriščanje hidroenergije je omejeno na Alpe	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	ena od: ♦ Zaradi uravnane površja / odsotnosti visokih vzpetin / odsotnosti vetrnih ovir se lahko izkorišča vetrna energija. ♦ Zaradi prevladujočih stalnih (zahodnih) vetrov lahko izkoriščajo vetrno energijo. ♦ Ker vetrovi dosegajo (razmeroma) visoke hitrosti, lahko izkoriščajo vetrno energijo. ♦ Zaradi plitvega morja imajo možnost postavitve vetrnih elektrarn v morju.	Za smiselno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ vinogradi	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ intenzivno	
	1	♦ tržno	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	♦ DA ♦ DA ♦ NE	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	ena od: ♦ Zaradi uporabe umetnih gnojil / pesticidov (fitofarmacevtskih sredstev, biocidov, škropiv, zaščitnih sredstev ...) se prst onesnaži / zastruplja / kemizira. ♦ Zaradi namakanja se prst zaslanjuje. ♦ Zaradi uporabe težke mehanizacije / oranja se slabša struktura prsti / se prst zbija. ♦ Zaradi gojenja ene kulturne rastline / opuščanja kolobarja / intenzivne obdelave se prst izčrpava ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ A	
	2	ena od: ♦ Ker se živina prosto pase, so stroški dela nizki / imajo malo zaposlenih, zato so zaslužki večji. ♦ Ker se živina prosto pase, ni potrebna gradnja hlevov / vsakodnevna skrb zanjo. ♦ Zaradi manjših naložb (ni potrebna gradnja objektov / infrastrukture) so dobički primerjalno večji ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
Skupaj	3		

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	ena od: ♦ rečni (tip reliefa) ♦ fluvialni (tip reliefa) ♦ normalni (tip reliefa)	
	1	ena od: ♦ obalni (tip reliefa) ♦ morski (tip reliefa)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ planote	
	1	♦ hribovja	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	ena od: ♦ tektonika ♦ ugrezanje ♦ prelamljanje	
	1	ena od: ♦ uravnano površje ♦ dostop do vodnih virov / pitne vode ♦ površinski tok reke ♦ debelejša prst ♦ možnost kmetijstva / kmetijske obdelave ♦ boljše cestne povezave ♦ boljše infrastruktura ♦ možnost gradnje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ A	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ C	
	1	ena od: ♦ Matična podlaga je karbonatna (apnenčasta, dolomitna), zato je prst primerna za kmetijstvo. ♦ S preperevanjem matične podlage / karbonatne kamnine (apnenca, dolomita) se organski (netopni) del kamnine oblikuje v prst. ♦ S preperevanjem matične podlage / karbonatne kamnine se izločajo oksidi železa / aluminija / se prst lahko obarva rdečkasto. ♦ Zaradi kemičnega preperevanja v kamnini (korozije) nastanejo razpoke, kar vpliva na debelino prsti / je plast prsti tanka (padavine jo spirajo v notranjost).	Za smiselno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk. Pravilne so rešitve, ki pojasnjujejo vpliv matične podlage na značilnosti rjavih pokarbovatnih prsti ali jerovice.
Skupaj	2		

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	ena od: ♦ V Sloveniji prebiva / živi večina / več kot polovica prebivalstva v mestih. ♦ Delež mestnega prebivalstva v Sloveniji je večji od deleža podeželskega prebivalstva. ♦ V Sloveniji manjši delež prebivalstva prebiva na podeželju.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ C	
	1	♦ E	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ slika 5	
	2	ena od: ♦ Zaradi razvoja industrije se je prebivalstvo preseljevalo v mesta. ♦ V mestih se je odpiralo veliko novih delovnih mest, zato so se ljudje preseljevali v mesta. ♦ Ker je kmetijstvo izgubljalo pomen, se je prebivalstvo preseljevalo v mesta. ♦ Zaradi želje po boljšem življenju so se ljudje preseljevali na nižje ležeča območja. ♦ Zaradi slabše prometne povezanosti na višje ležečih območjih so se ljudje preseljevali v kotline, nižine, doline ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka. Pravilne so tudi rešitve, ki pojasnjujejo razmere na podeželju ali v višje ležečih predelih.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	ena od: ♦ gručasto naselje / vas ♦ sklenjeno naselje	
	1	ena od: ♦ rečni relief ♦ fluvialni relief ♦ normalni relief	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: ♦ Zaradi hitrejšega razvoja na obali se je manjšalo število prebivalcev. ♦ Na obalo so se selili mlajši, zato se je v vasi / zaledju prebivalstvo staralo. ♦ V naselju je ostajalo starejše prebivalstvo, kar je vplivalo na deagrarizacijo / zmanjševanje obsega kmetijskih zemljišč ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Madžarska 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	♦ 1: Fertő-tó, Neusiedler-see; Nežidersko jezero ♦ 2: Zala ♦ 3: Duna, Donava ♦ 4: Tisza, Tisa ♦ 5: Balaton, Blatno jezero	Za pet pravih rešitev 2 točki, za štiri ali tri 1 točka.

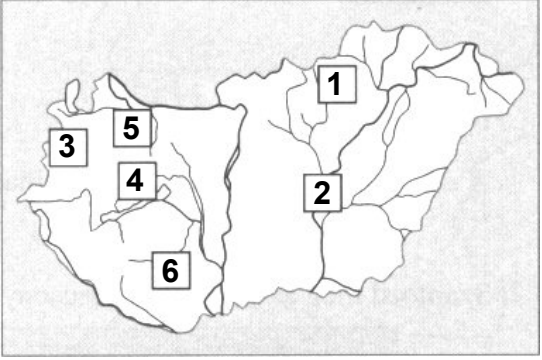
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	2	♦ B ♦ A ♦ A	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	2	<i>Tényező és hatás a vízszintre</i> Dejavnik in vpliv na vodno gladino, štiri od: ♦ padavine – dviga ♦ vodotoki s severnega obalnega dela – dviga ♦ reka Zala – dviga ♦ kanal Sió – znižuje ♦ izhlapevanje – znižuje	Za štiri pravilne rešitve (kombinacije) 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	♦ C ♦ A ♦ B	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ mokrišče	
	1	♦ izboljšuje, čisti ...	
Skupaj	2		

Madžarska 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	♦ 	Za šest ali pet pravih rešitev 2 točki, za štiri ali tri 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ Alpokalja ♦ Dunántúli-dombság	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.
	1	♦ Alpokalja ♦ Vas	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	♦ NEM ♦ NEM ♦ IGEN ♦ IGEN	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	♦ Alföld ♦ Északi-középhegység ♦ Dunántúli-középhegység	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.
		♦ k sredogorju	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	♦ Leži na območju tektonske prelomnice.	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.
		dve od: ♦ Gellért- ♦ Széchenyi- ♦ Lukács- ♦ Császár-fürdő ...	

Skupno število točk IP 2: 50